

Šesťdesiatiny profesora Martina Vietora

Kto osobne pozná nášho jubilanta, bude zaiste prekvapený, že prof. M. Vietor je 60 ročný. Narodil sa 3. novembra 1906 v Spišskej Novej Vsi. Najprv študoval na Vysoké škole pre svetový obchod vo Viedni (1924/25), potom na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde 15. februára 1930 dosiahol doktorát. Po dlhoročnej práci v právnej praxi prišiel v školskom roku 1950/51 na Právnickú fakultu UKo v Bratislave, a to na Katedru teórie a dejín štátu a práva. Tu sa špecializoval pre odbor dejín štátu a práva. Odborný rast prof. Vietora bol obdivuhodne rýchly. Svoju prvú monografiu o Slovenskej republike rád dokončil už r. 1953. Stala sa jeho habilitačnou prácou, na základe ktorej ho ustanovili 1. novembra 1954 docentom. Od r. 1952 prevzal vedenie Katedry teórie a dejín štátu a práva, z ktorej sa medzičasom r. 1961 vyčlenila samostatná Katedra teórie štátu a práva. Do svojho menovania za profesora PF UKo dňa 31. júla 1964 napísal celé desiatky vedeckých prác a pojednaní, z toho dve ďalšie knižné monografie.

Ťažisko vedeckého výskumu prof. Vietora spočíva v novších a najnovších dejinách, i keď sa zaoberal aj s dejinami z obdobia feudalizmu. Najpozoruhodnejšie sú jeho početné štúdie v spojitosti s revolučným obdobím Slovenskej a Maďarskej republiky rád, z toho najmä knižné publikácie *Slovenská sovietska republika r. 1919* (1955) a *Slovenská sovietska republika, pokus o nastolenie diktatúry proletariátu* (1959 — vyšlo aj v maďarčine).

Vo forme knižnej monografie uverejnil r. 1960 vo Vydavateľstve SAV výsledky výskumu o počiatkoch buržoázneho súdnictva. ČSR Cenné sú však aj ďalšie štúdie prof. Vietora o období medzi dvomi svetovými vojnami, ako napr. o vývoji Právnickej fakulty Univerzity Komenského (Právny obzor 1954, 678—685), o perzekúcii robotníckeho hnutia (Právnické štúdie SAV 1/1956), o parlamentárnych bojoch KSČ (Právny obzor 5/1961) a pod.

Druhým závažným tématickým okruhom bádania prof. Vietora sú jeho štúdie z obdobia okupácie: o tzv. slovenskom štáte, o okupácii južného Slovenska a o odboji (publikované najmä v PHS č. 8—12, v Práv. štúdiách SAV 2/1962 a 3/1964). Svoje výskumy zhrnul teraz do veľkej tisícstranovej monografie (v rukopise) pod názvom *Okupačný režim na južnom Slovensku*.

Z výskumov starších období treba ešte spomenúť: Príspevky k otázke vykorisťovania roľníkov po r. 1848 (HČ SAV 1/1952), Ekonomické podmienky revolučných názorov maďarskej strednej šľachty vo svetle „Výzvy k povstaniu“ J. Farkaša z r. 1837 (Práv. štúdie SAV 3/1953), Príspevok k dejinám uhorského snemu a Postavenie komitátov na Slovensku r. 1865—1867 (Práv. štúdie SAV 1 a 2/1958) a Samospráva v teórii a praxi dualizmu (HČ SAV 4/1966).

Pravda, všetko, čo tu môžeme úryvkovite uviesť, tvorí len malý zlomok vedeckopublikačnej činnosti prof. Vietora. Za obdobie rokov 1952—1966 napísal a publikoval okrem štúdií a vedeckých článkov i rad recenzií, oponentských alebo recenzentských a recenzií posudkov na monografické práce, ideologických článkov a úvodníkov v odbornej a dennej tlači.

Osobitne treba vyzdvihnúť účasť prof. Vietora na príprave kolektívneho diela *Dejiny štátu a práva v Československu v epoche kapitalizmu, najmä za predmníchovskej republiky*. Pracoval v ňom ako autor mnohých kapitol a častí a zredigoval závažný časový úsek od vzniku buržoáznej republiky do r. 1920.

Pravda, jadro činnosti vysokoškolského učiteľa zostáva v pedagogickej práci. Prof. Vietor vychoval už celé generácie právnikov, jeho prednášky sú u poslucháčov mimoriadne obľúbené a pedagogicky pôsobil aj mimo rámca Právnickej fakulty, napr. na FF UKo, v ÚPŠ KSS a na VÚML. Pre poslucháčov napísal 20 učebných textov (skript) pre študijné účely z najrôznejších úsekov dejín štátu a práva. Na Právnickej fakulte UKo zastával niekoľkokrát funkciu prodekana a agilne vykonával svoje stranícke funkcie a funkcie v spoločenských organizáciách. V rámci mimofakultnej činnosti prednášal na rôznych školeniach, zhromaždeniach a konferenciách a napísal množstvo popularizačných článkov do dennej tlače. Je tiež členom redakčných rád viacerých vedeckých a odborných časopisov.

Profesor Martin Vietor svojou doterajšou vedeckou a pedagogickou činnosťou významne prispel k rozvoju vedného odboru dejín štátu a práva v Československu a svojimi štúdiami, ktoré publikoval v cudzích jazykoch (Paríž, Postdam, Sborník PF UKo 1966), umožnil prenikanie výsledkov nášho bádania aj za hranice našej vlasti. Silou jeho vedeckej tvorby je skutočnosť, že sa opiera o široký archívny výskum dosiaľ neprebádaných prameňov, vie vnieť do historického hodnotenia nové originálne pohľady a priam vyhľadáva ťažké a aktuálne problémy, tzv. biele miesta v dejinách. Treba si len želať, aby jeho tvorivej agilite žičilo zdravie! Sme presvedčení, že pre československú právnu historiografiu vytvorí ešte veľa cenných diel a vychová ešte veľa právnikov.

Z. Bianchi

Kadlec, Stieber, Niederle — 100. výročí narodení

V úterý 26. ledna 1965 uspořádala katedra dějin státu a práva Karlovy university ve sborovně právnické fakulty vzpomínkové zasedání u příležitosti 100. výročí narození dvou vynikajících českých právních historiků, slavisty Karla Kadlce (* 11. ledna 1865 v Přebořově u Soběslavi, † 4. prosince 1928 v Praze) a germanisty Miloslava Stiebera (* 16. února 1865 ve Slaném, † 14. února 1934 v Praze).

Zasedání¹ uvedl prof. dr. Václav Vaněček zhodnocením významu obou badatelů pro vývoj české právní historie a stručným přehledem jejich učitelského působení i badatelské činnosti.

O díle Kadlcově promluvil dr. Vladimír Procházka, C.Sc. Poukázal na jeho místo ve vývoji české slavistiky a význam tohoto vědního oboru v období boje většiny slovanských národů za politickou samostatnost od sklonku 18. století. Po přehledu Kadlcova díla podal obraz jeho pracovní metody, jež typicky patří k juristické koncepci starší české právněhistorické školy. Kadlec sice metodou skutečně srovnávací pracuje jen výjimečně, avšak proti staršímu pojetí romantickému zavádí do právní slavistiky všechny vymoženosti kriticizmu. Svým hlubším podkladem se jeho koncepcie řadí do tradičního českého humanistického programu a jeho celoslovenské kulturní varianty.

O životě a díle Stieberově pronesl projev doc. dr. Jaromír Kincl, C.Sc. Rozebral zejména poměr základních českých Stieberových prací a jejich německých variant a zdůraznil jeho snahu spojovat ve výkladu minulý vývoj s právní přítomností v učebnicích. Stieber zasáhl také činně do meziválečného československého zákonodárství i politického života.

¹ Podrobnější zpráva je otištěna v Právniku 104 (1965) 674—7.